

Posudek na bakalářskou práci

Josef Kovář, Vývoj a typologie písma v různých civilizacích, Plzeň 2023, 35 s. + 30 příloh

(ved. práce: PhDr. Karel Řeháček, Ph.D., KHI FPE ZČU v Plzni)

Posuzovaná bakalářská práce vhodným způsobem kombinuje autorovy znalosti a kompetence získané v prvních třech letech studia, tedy problematiku paleografie (vývoj písma, psacích látek a psacích potřeb), pramenovědy a písemných systémů různých civilizací (dějiny starověku a raného středověku). Kovář se v ní zabývá chronologickým vývojem písma a písemnými soustavami, v první kapitole jako prolog do problematiky a teoretický úvod akcentuje výklad o nejčastěji používaných psacích látkách a psacích potřebách.

Dále se pak již věnuje vlastním písemným soustavám hlavních civilizačních okruhů (středomořského, blízkovýchodního, indického, čínského, evropského a afrického), neopomíjí ani vývoj na území českého státu. Ve výkladu každý typ písma charakterizuje a uvádí i nejznámější literární či jiné fixované památky tímto písmem psané. Zabývá se ovšem i moderními písemnými systémy určenými zejména pro specifickou či aktuálně elektronickou komunikaci. I to je totiž z pohledu paleografie a heuristiky poměrně velká výzva, neboť tento typ pramenů je a bude pro další generace historiků rovněž důležitý.

Hlavním smyslem práce, která je ryze kompilačního charakteru, bylo shrnout na základě sekundárních informačních zdrojů danou problematiku a navrhnout aplikaci tématu ve výuce na různých typech škol. Práce vznikla na základě studia odborné i popularizační literatury tuzemské i zahraniční provenience a akcentuje zejména Kovářův zájem o tuto problematiku. Autor v ní prokázal schopnost samostatně kriticky pracovat s informačními zdroji, komparovat získané informace a systematicky je skládat do logické struktury vyšších a nižších celků. Práce naplňuje kritéria nutná pro kvalifikační práce tohoto typu a obsahuje veškeré náležitosti odborného textu.

Jediným významnějším nedostatkem práce je kolísavá proporcionalita textu, je ovšem sporné, zda se při roztříštěnosti písem a písemných systémů dala uchopit výrazně jinak. Aktuální podoba spíše vypovídá o oblíbenosti některých typech písma z pohledu autora (typicky germánské runy, kde se Kovář věnuje i jejich významu či jejich zneužití nacionálně socialistickým režimem).

I přes tento specifický nedostatek práci doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm **velmi dobře**. K obhajobě kladu dotaz na didaktickou aplikaci tématu práce: jak si konkrétně autor představuje její využití při výuce? A druhá otázka se týká limitů využití písma v rámci studia písemných pramenů: jaké limity vnímá autor aktuálně při práci s tradičními informačními zdroji a jaké problémy přepokládá v budoucnosti v souvislosti s jím uváděnými moderními písemnými systémy, případně s archiváliemi v digitální podobě?

V Plzni dne 2. června 2023

PhDr. Karel Řeháček, Ph.D.
Státní oblastní archiv v Plzni